

AFDELINGSDRESSUUR

Versie 2018

Inleiding

Afdelingsdressuur, ook wel het rijden met een vier of zestal, is een leuke vorm van teamsport binnen de verenigingscultuur. Afdelingsdressuur bevordert de teamgeest en zorgt voor een positieve uitstraling van de vereniging. Het samen doen en het samen leren is een positief aspect van afdelingsdressuur.

Jaren geleden was het nog gebruikelijk dat er bij ieder Concours Hippique afdelingsdressuur werd verreden, tegenwoordig komt dit veel minder voor. De tijd dat leden zich, soms zelfs dwangmatig, met alle mogelijke regels en reglementen lieten verplichten om mee te rijden in de afdelingsdressuur ligt ver achter ons. De maatschappij verandert, mensen zijn steeds meer individueel bezig en minder in verenigingsverband. Uit de praktijk blijkt dat instructeurs vaak niet eens beginnen aan de begeleiding van een vier- of zestal, omdat ze er niet voor gevraagd worden vanuit het verenigingsbestuur, de commando's te moeilijk zijn, men het niet aandurft om voor een groep te gaan staan of helemaal niet bekend is met het vier- en zestal rijden. Dat is jammer, want afdelingsdressuur kent ook heel veel voordelen.

Afdelingsdressuur is samen trainen, discipline, gezelligheid en het is een leuke afwisseling voor je paard. De inzet en toewijding van de deelnemers is afhankelijk van een aantal zaken. Zo is de sfeer onderling heel bepalend en daarnaast het enthousiasme van de commandant. De trainingsmogelijkheden- en faciliteiten en de mate waarin geleverde prestaties erkend en gewaardeerd worden spelen ook een belangrijke rol.

In deze brochure lees je alles over de oefeningen en de commando's en de regels voor het deelnemen aan wedstrijden. De reglementaire bepalingen over afdelingsdressuur vind je in het Wedstrijdreglement Dressuur.

Algemeen

Afdelingsdressuur wordt verreden in teamverband. Dit kan in een vier- of in een zestal zijn. Wedstrijden voor afdelingsdressuur worden uitgeschreven in de klassen L, M, Z en ZZ. Voor iedere klasse zijn speciaal hiervoor ontwikkelde dressuurproeven voor paarden en pony vier- en zestallen. De proeven zijn te vinden in het dressuurproevenboekje en te downloaden vanaf de website van de KNHS. De proeven kun je tevens bekijken in de dressuurproevenapp. Dit is handig bij het oefenen, maar je vindt ook handige tips voor het rijden van de proeven en uitleg over nieuwe proeven.

In de afdelingsdressuur vormen ruiters een deel van een afdeling die alleen succesvol kan zijn als iedereen zich hier voor inzet. Oefeningen in de afdelingsdressuur geven de instructeur een goed beeld van de rijkunst van zijn leerlingen. In de oefeningen zijn orde, rust, regelmaat in alle bewegingen en het rijden van vlotte gangen essentieel voor een goed resultaat.

De ruiter moet gevoel voor het juiste tempo krijgen en voor het behouden van de voorgeschreven afstanden en tussenruimten. De instructeur zal zorgen dat de overgangen zo vloeiend mogelijk gemaakt worden.

De afdelingsdressuurproeven moeten worden gecommandeerd. Het is de voorlezer of commandant niet toegestaan om tijdens de proef aanwijzingen te geven, anders dan het letterlijk voorlezen/ commanderen van de afdelingsdressuurproef.

Uitleg van de gebruikte termen in de afdelingsdressuur

In de afdelingsdressuur wordt gebruik gemaakt van een aantal termen. Hieronder volgt een uitleg van de meest gebruikte termen.

Commando's

Elk commando bestaat uit een waarschuwingscommando en een uitvoeringscommando (MARS). Er kunnen ook aanwijzingen worden gegeven, zonder uitvoeringscommando (m.a.w. commando's zeggenderwijs). Om uniformiteit in de commando's te verkrijgen zijn de commando's achter de opdrachten in het dressuurproevenboekje vermeld.

De kolonne

Wanneer een afdelingsdressuurteam achter elkaar rijdt dan noemen we dit een kolonne. Dit kan zijn met enen, met tweeën of met drieën. Dit laatste alleen in het geval van een zestal.

Kolonne met enen: 1
 2
 3
 4 afstand 1 meter
 5
 6

Kolonne met tweeën: 2 –1
 4 –3 afstand 1 meter, ruiters beugel aan beugel

6-5

Kolonne met drieën: 3-2-1
6-5-4 afstand 1 meter, ruiters beugel aan beugel

Het gelid

Wanneer een afdelingsdressuurteam naast elkaar rijdt of halthoudt dan noemen we dit een gelid. Het gelid kan zijn: open en gesloten.

Het open gelid

Tussenruimte bij het opstellen: 3 meter, de commandant 4 meter voor het midden

commandant
6 5 4 3 2 1

Het gesloten gelid

De ruiters beugel aan beugel, de commandant 4 meter voor het midden

commandant
6 5 4 3 2 1

Het opstellen en halthouden van het gelid

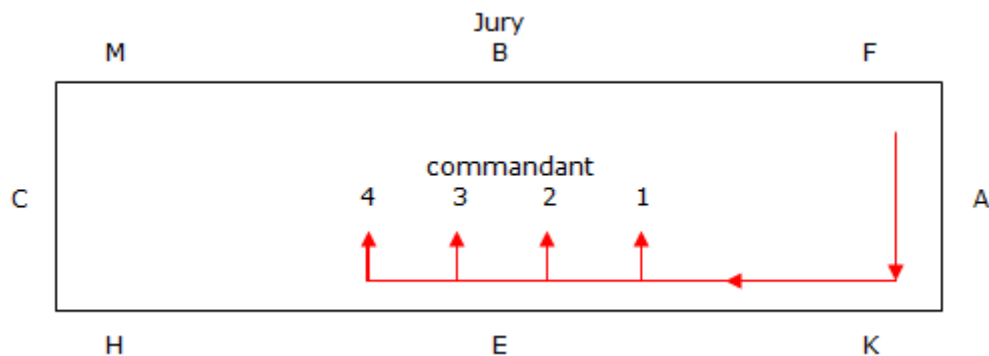
Het opstellen en halthouden van het vier- of zestal in het gelid kan aaneengesloten zijn, dus beugel aan beugel, of met tussenruimte, bijvoorbeeld 3 meter tussenruimte. Op wedstrijden dient het vier- of zestal midden voor de jury bij B op te stellen, dat wil zeggen dat bij het opstellen van het gelid op de A-C lijn de lijn E-B tussen de nummers 2 en 3 moet liggen bij een viertal en bij een zestal tussen de ruiters 3 en 4. Het opstellen gebeurt op het commando; "Formeert gelid (cq. Met ...m tussenruimte, open gelid) – Mars". Of bv. "Links (of rechts) formeert open gelid ..m tussenruimte – Mars".

Vanaf de linkerhand wordt het gelid links geformeerd waarbij de kopman eerst afwendt en halt houdt en de volgende ruiters aan de linkerkant van de kopman aansluiten. Vanaf de rechterhand wordt het gelid rechts geformeerd waarbij de kopman eerst afwendt en halthoudt waarna de andere ruiters de kopman voorbij rijden om zo aan de linkerkant van de kopman aan te sluiten. Vanuit de jury bij B gezien moet de kopman dus altijd links staan. De kopman wordt ook wel rechtervleugelman genoemd.

Wanneer het gelid is opgesteld wordt, tenzij anders vermeld, altijd vanaf de rechtervleugel (dit is vanuit de ruiters gezien de rechterkant) afgebroken en de hoefslag rechts vervolgd. Hierbij wordt dan met enen voorwaarts gegaan. Het commando is dan ook bijvoorbeeld "met enen voorwaarts in arbeidsstap, 1 meter afstand hoefslag rechts volgen – Mars".

Ook kan het gelid in het geheel (allen tegelijk) voorwaarts gaan. Het commando is dan "gelid, voorwaarts in arbeidsstap hoefslag rechts volgen – Mars".

Als voorbeeld hieronder het opstellen van een rechts geformeerd open gelid (viertal) bij het groeten.

Het groeten van de jury

In het geval van beoordeling door 1 jurylid neemt dit jurylid plaats bij B.

In het geval van beoordeling door 2 juryleden neemt de hoofdjury plaats bij B en een tweede jury bij C. Bij kampioenschappen is er een jury bij B en, wanneer bepaald, ook een jury bij C.

De commandant is niet te paard en presenteert het viertal. Uitsluitend de commandant brengt, zowel bij het begin als aan het einde van de proef, voor het front van het viertal de groet uit naar de juryleden. Vervolgens neemt de commandant zijn plaats in. Bij beoordeling door 1 jurylid neemt de commandant voor het commanderen van de proef plaats tussen F en B. Bij beoordeling door twee juryleden neemt de commandant plaats tussen B en M.

Het voorwaarts gaan en het veranderen van gangen

Hiervoor worden de volgende commando's gegeven;

Voorwaarts	-	mars
Stap	-	mars
Draf	-	mars
Galop	-	mars
Kolonne/ gelid-		halt

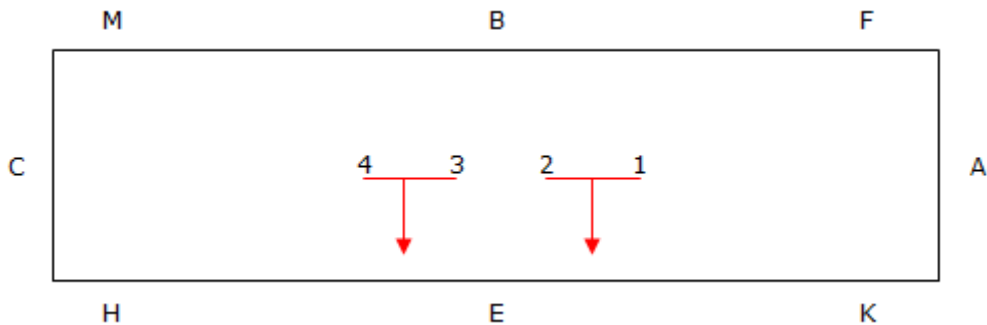
Uitvoering van de afdelingsdressuurprogramma's;

Over het algemeen geldt, wanneer niets wordt gecommandeerd, dat de afdeling het programma vervolgt op dezelfde hand.

In de afdelingsdressuur dient de oorspronkelijke volgorde – tenzij anders gevraagd – gehandhaafd te blijven op straffe van uitsluiting. Het herstellen van een niet gevraagde plaatswisseling wordt bestraft als onder 'strafpunten' aangegeven in het Wedstrijdreglement Dressuur.

Het achterwaarts gaan vanuit het gelid

Wanneer in de afdelingsdressuurproef gevraagd wordt om vanaf de linkervleugel met enen achterwaarts te gaan vanuit het gelid dat heeft halt gehouden op de middenlijn. Betekent dit dat de combinatie die vanuit de ruiters gezien het verst naar links staat het eerst achterwaarts gaat. Zoals hieronder is weergegeven is dit de nummer 4 van het viertal, daarna de nummer 3, daarna de nummer 2 en als laatste de nummer 1 van het viertal. Wanneer in de afdelingsdressuurproef gevraagd wordt met tweeën achterwaarts te gaan vanaf de linkervleugel betekent dit dat de nummers 4 en 3 als eerste tegelijk achterwaarts gaan en daarna de nummers 2 en 1.

De verandering van richting

A In Kolonne

De verandering van richting in kolonne gebeurt steeds op commando van de instructeur. Bij bijvoorbeeld het commando hoofd der kolonne rechts. Het hoofd der kolonne gaat rechts en de andere ruiters volgen tot het hoofd der kolonne weer rechthout gaat op commando.

B In het gelid

De richting is steeds op de buitenvleugelman (ook wel kopman/ rechtervleugelman), ook de tussenruimte bij geopend gelid wordt onderhouden vanaf de buitenvleugelman. Alle ruiters kijken daarvoor naar de opkomende vleugel, de buitenvleugelman kijkt naar binnen. Wanneer de wending wordt uitgevoerd zal de binnenvleugelman (laatste ruiter) een wending maken met een straal van 3 meter. Voor het gericht opkomen, zal het noodzakelijk zijn dat de opkomende vleugel het tempo uitstrekt terwijl de binnenvleugel het tempo verkort.

De vormverandering

A Het vormen van de kolonne uit het gelid

De kopman gaat in de oorspronkelijke gang of gaat voorwaarts indien de afdeling stilstaat. De overige ruiters gaan over in een lagere gang of houden halt, indien de afdeling stapt. Zij nemen tijdig de gang van het hoofd over, opvolgend van de rechtervleugel af, en nemen langs de kortste weg hun plaatsen in. Opgesteld voor de jury gaan alle ruiters na het afmarcheren opvolgend recht vooruit (dit wordt gedaan opdat de jury zich een goed oordeel kan vormen of de paarden bij het afmarcheren niet kleven of slingeren).

B Het vormen van het gelid uit de kolonne

Het vormen van een gelid wordt bij richtingverandering uitgevoerd.

Het hoofd van de kolonne wendt af en gaat na twee paardlengten in de naast lagere gang over of houdt halt indien de afdeling stapt. De overige ruiters wenden vervolgens links of rechts af, zodat zij, na te zijn afgewend, aaneengesloten of met tussenruimten van x-meter links naast hun kopman in het gelid komen. Zij nemen vervolgens de gangen van de kopman over of houden halt.

Bij het formeren van het open gelid is de uitvoering dezelfde als bij gesloten gelid, met dien verstande dat de ruiters 3 meter tussenruimte houden.

C Het openen van het gesloten gelid

Nummer 1 gaat rechthout en regelt het tempo naar de andere ruiters; de overige ruiters bewegen zich halflinks naar hun plaatsen waarbij zonnodig het tempo wordt verhoogd.

D Het sluiten van het gelid

Nummer 1 gaat rechthout en regelt het tempo naar de andere ruiters; de overige ruiters begeven zich half rechts naar hun plaats waarbij zonnodig het tempo wordt verhoogd.

Het uitvoeren van een onderdeel op of bij een letter

Indien wordt gevraagd iets 'op A' of 'op C' uit te voeren wordt hiermee bedoeld dat de ruiters het gevraagde op de korte zijde bij A of C moeten uitvoeren. Wanneer wordt gevraagd iets bijvoorbeeld 'bij A', 'bij C' of 'bij B' uit te voeren wordt bedoeld dat de ruiters met de uitvoering moeten beginnen bij de genoemde letter.

Regels uit het Wedstrijdreglement Dressuur

Op de afdelingsdressuur is het Wedstrijdreglement Dressuur van toepassing; Voor deelname aan de afdelingsdressuur is het verplicht in het bezit te zijn van een geldige startkaart. De kleding eisen en eisen aan het harnachement zijn dezelfde als tijdens de individuele dressuurproeven. Hieronder een opsomming van de afwijkende reglementaire bepalingen;

1. Vier- en zestallen dienen te worden samengesteld uit leden afkomstig van dezelfde vereniging, dezelfde kring of dezelfde regio, tenzij anders is vermeld in het vraagprogramma.
2. Deelnemende combinaties in een vier- of zestal dienen in het bezit te zijn van een geldige startpas.
3. Indien onder dezelfde afdelingsnaam meer viertallen beschikbaar zijn, mogen deze viertallen desgewenst aan dezelfde wedstrijd deelnemen, ook wanneer gestart wordt in dezelfde klasse. Maximaal 1 combinatie, 1 deelnemer of 1 paard uit een vier- of zestal mag deelnemen in een ander vier- of zestal. Het is ook toegestaan dat één ruiter en één paard uit dezelfde vereniging, kring of regio, afhankelijk van de samenstelling van het afdelingsdressuurteam, welke geen vaste combinatie vormen, maar die ieder wel een geldige startpas hebben, in een andere combinatie deelnemen aan de afdelingsdressuur.

Klasse-indeling van de afdeling

Voor de klasse-indeling is de samenstelling van de afdeling maatgevend, overeenkomstig het volgende puntensysteem:

- L-combinatie of lager: 1 punt
- M-combinatie: 2 punten

- Z combinatie of hoger: 3 punten

Viertallen starten in de klasse:

- Totaal van 6 punten of minder L
- Totaal van 7 t/m 9 punten M
- Totaal van 10 t/m 11 punten Z
- Totaal van 12 punten of meer ZZ

Zestallen starten in de klasse:

- Totaal van 9 punten of minder L
- Totaal van 10 t/m 13 punten M
- Totaal van 14 t/m 17 punten Z
- Totaal van 18 punten of meer ZZ

Maximaal 1 combinatie uitkomend in een vier- of zestal bij de paarden, mag hoger geklasseerd zijn dan ZZ-Licht dressuur. De deelnemende vier- en zestallen rijden in handicap, behalve indien er 4 vier- of zestallen of meer in een bepaalde klasse deelnemen.

Een vier- of zestal mag in een hogere klasse starten dan door het puntenaantal van de afdeling aangegeven wordt. Het bestuur van de vereniging is verantwoordelijk voor het in de juiste klasse starten van een afdeling van de betreffende vereniging.

In verband met de selectieprocedure voor de kring-, regionale- en KNHS-kampioenschappen is een regeling van toepassing, die erin voorziet dat voor het bovengenoemde puntensysteem de klasse geldt, waarin een combinatie reglementair geklasseerd of startgerechtigd is. In dit verband wil “geklasseerd” zeggen, dat het gaat om de klasse waarin een combinatie per 1 april van het betreffende wedstrijdjaar, met ten minste 1 winstpunt geregistreerd staat. In dit kader betekent “startgerechtigd”: de laagste klasse waarin een nog niet geklasseerde, nieuw gevormde combinatie in het geval van deelname aan de individuele dressuur uit zou mogen komen. Indien er vanaf 1 oktober gereden wordt in vier- of zestalverband, is de stand van een combinatie per 1 oktober bepalend.

Samenstelling pony vier- of zestallen

Pony vier- en zestallen worden samengesteld met pony's, behorende tot de categorieën A, B en C (max. 1 combinatie mag cat. C zijn in een viertal en max. 2 combinaties mogen cat. C zijn in een zestal) of behorende tot de categorieën B, C, D en E; er wordt gereden in de klassen L, M en Z.

Het eventueel verschil in stokmaat van de pony's mag door de jury niet in de beoordeling van een afdeling worden betrokken, evenmin het gebruik van een staatriem.

Reservecombinatie/ reserve paard

Wanneer tijdens de afdelingsdressuurproef één van de deelnemende paarden verschijnselen van kreupelheid vertoont, zal deze combinatie of het paard uitsluitend op initiatief van de (voorzitter van de) jury door een ander mogen worden vervangen, indien in de onmiddellijke

nabijheid een reservecombinatie of een reservepaard gereed staat en de afdelingsdressuurproef direct kan worden vervolgd. De formatie mag in dat geval door de commandant herzien worden.

Gelegenheidscombinatie

Het is toegestaan dat een ruiter en een paard uit dezelfde vereniging, welke geen vaste combinatie vormen, maar die ieder wel een geldige startkaart hebben, in een andere combinatie deelnemen aan de afdelingsdressuur (zgn. gelegenheidscombinatie).

Val

Op een val van ruiter en/ of paard tijdens een afdelingsproef vindt geen uitsluiting plaats en mag de combinatie worden vervangen door de reservecombinatie die gereed staat.

Uniformiteit en verzorging

Voor een goed resultaat op het punt uniformiteit en verzorging dienen de pony's/paarden van de afdeling op een zelfde wijze getoiletteerd te zijn en een zo uniform mogelijk zadel en hoofdstel te dragen, ook de ruiters dienen zo uniform mogelijk gekleed te gaan. Het dragen van een veiligheidshoofddeksel is verplicht.

Stang en trens

Stang en trens zijn toegestaan voor vier- en zestallen paarden vanaf de klasse Z indien alle combinaties regulier in de klasse Z dressuur uitkomen/geklasseerd zijn.

Hulpmiddelen

Op de afdelingsdressuur is het wedstrijd reglement dressuur van toepassing voor wat betreft het gebruik van hulpmiddelen.

Lichtrijden en doorzitten

Om de oefeningen (vooral in de lagere klassen) zo goed mogelijk uit te voeren zonder het paard onbedoeld te storen mag de ruiter in de reguliere proeven vaker lichtrijden. In de BB en B wordt alleen nog maar lichtrijden gevraagd (bij overgangen mag de ruiter natuurlijk wel enkele passen doorzitten). In de L mag de ruiter per onderdeel kiezen tussen doorzitten of lichtrijden en in de M wordt in de hele proef doorzitten gevraagd, maar mogen ruiters in middendraf, uitgestrekte draf en bij het halsstrekken lichtrijden als zij dat willen.

In de afdelingsdressuurproeven is voor de klasse L opgenomen dat de gehele proef licht gereden moet worden.

In de klasse M afdelingsdressuur staat boven de proef dat er moet worden doorgezeten.

Echter is het in de klasse M afdelingsdressuur ook toegestaan om tijdens de middendraf er als afdeling voor te kiezen om licht te rijden net zoals in de individuele proeven.